

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ

Рівень вищої освіти	<u>II (магістерський) рівень вищої освіти / III (освітньо-науковий) рівень</u>
Освітньо-професійна програма	Клінічна психологія / Психологія забезпечення ментального здоров'я / Психологія
Кафедра	Соціальної психології
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Розробники курсу	Дар'я Трофімова
Контактна інформація	телеграм @da_trofimova

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Освітній компонент «Теорія і практика гештальт-терапії» спрямований на вивчення теоретичних засад гештальт-підходу як одного з провідних напрямів сучасної психотерапії та опанування базових практичних принципів роботи в межах цього підходу. У курсі розглядаються філософські та методологічні основи гештальт-терапії, ключові поняття (усвідомлення, контакт, фігура–фон, відповідальність, тут-і-тепер), а також механізми формування та переривання контакту. Особлива увага приділяється терапевтичним відносинам, ролі терапевта, етичним аспектам і межах професійної компетенції. Курс поєднує теоретичний аналіз із практичним осмисленням гештальт-терапії як підходу до розуміння особистісних труднощів і підтримки психологічних змін.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Витоки та становлення гештальт-терапії

Історія виникнення гештальт-терапії. Філософські та наукові джерела підходу (феноменологія, екзистенціалізм, гештальт-психологія). Місце гештальт-терапії серед сучасних психотерапевтичних напрямів.

Тема 2. Філософські та методологічні засади гештальт-підходу

Феноменологічний метод, принцип «тут-і-тепер», холістичне бачення людини. Поняття відповідальності та свободи вибору в гештальт-терапії.

Тема 3. Теорія поля та концепція організмичної саморегуляції

Поняття поля «організм–середовище». Організмична саморегуляція як основа психічного здоров'я. Потреби, напруга та цикл їх задоволення.

Тема 4. Усвідомлення і контакт у гештальт-терапії

Поняття усвідомлення, його рівні та значення. Контакт як центральний процес психотерапії. Динаміка контакту між людиною і середовищем.

Тема 5. Цикл контакту та його порушення

Фази циклу контакту. Механізми переривання контакту (інтроекція, проєкція, ретрофлексія, дефлексія, конфлюєнція). Їх психологічне значення.

Тема 6. Фігура і фон. Незавершені гештальти

Механізми формування фігури потреби. Незавершені гештальти та їх вплив на поведінку й емоційні стани. Робота з актуальним досвідом клієнта.

Тема 7. Терапевтичні відносини в гештальт-терапії

Роль терапевта, присутність, автентичність і відповідальність. Діалогічний принцип. Межі професійної ролі та етичні аспекти взаємодії.

Тема 8. Базові методи і техніки гештальт-терапії

Експеримент як ключовий метод. Робота з тілесним досвідом, емоціями, фантазіями та полярностями. Принцип недирективності.

Тема 9. Застосування гештальт-підходу в психологічному консультуванні

Можливості використання гештальт-терапії у консультуванні. Робота з типовими запитами. Обмеження підходу та межі компетенції психолога.

Тема 10. Сучасні напрями розвитку гештальт-терапії та інтеграція підходів

Сучасні тенденції гештальт-терапії. Інтеграція з іншими психотерапевтичними напрямими. Роль гештальт-підходу в сучасній психологічній практиці.

ПОЛІТИКА КУРСУ

	<p>Курс реалізується у дистанційному форматі. У межах курсу передбачено прослуховування 10 лекцій. Контроль засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за рахунок виконання практичних завдань. Під час онлайн-комунікації здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, коректної професійної поведінки та принципів взаємної поваги. У процесі навчання забороняється плагіат, використання сторонньої допомоги під час тестування та передача власних відповідей іншим здобувачам.</p>
--	--

ОЦІНЮВАННЯ

Вид діяльності здобувача	Кількість одиниць	Кількість балів за одиницю	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань	4	До 15 балів за виконання практичних письмових завдань	60
Активність на практичному занятті, а також надані до завдань описи	2	До 20 балів за описи та активність до кожного практичних завдань	40

Методи підсумкового контролю: Залік – є формою підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни та не передбачає окремого навчального заняття для його складання. На останньому тематичному навчальному занятті викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних (4 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (64 год.). Протягом курсу передбачено проведення індивідуальних консультацій (2 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (аналіз кейсів, виконання практичних завдань), а також інтерактивні техніки та методики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. **Бурлачук Л. Ф.** Психотерапія : підручник. Київ : Либідь, 2007. 720 с.
2. **Максименко С. Д.** Загальна психологія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 543 с.
3. **Титаренко Т. М.** Психологія життєвого шляху особистості : монографія. Київ : Каравела, 2017. 368 с.
4. **Чепельва Н. В.** Психологічне консультування : теорія і практика : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2011. 256 с.
5. **Панок В. Г.** Психологічна допомога особистості : теорія і практика. Київ : Ніка-Центр, 2014. 272 с.
6. **Яценко Т. С.** Глибинно-психологічна корекція : теорія і практика. Київ : Либідь, 2006. 384 с.
7. Perls F., Hefferline R., Goodman P. **Gestalt Therapy: Excitement and Growth in the Human Personality.** New York : Julian Press, 1951. 480 p.
8. Perls F. **Gestalt Therapy Verbatim.** Moab, UT : Real People Press, 1969. 256 p.
9. Perls F., Baumgardner P. **Gestalt Therapy: Theory and Practice.** New York : Vintage Books, 1994. 288 p.
10. Yontef G. **Awareness, Dialogue and Process: Essays on Gestalt Therapy.** Highland, NY : Gestalt Journal Press, 1993. 352 p.
11. Joyce P., Sills C. **Skills in Gestalt Counselling & Psychotherapy.** 3rd ed. London : SAGE Publications, 2018. 288 p.
12. Clarkson P. **Gestalt Counselling in Action.** 3rd ed. London : SAGE Publications, 2004. 216 p.
13. Wheeler G. **Beyond Individualism: Toward a New Understanding of Self, Relationship, and Experience.** Hillsdale, NJ : Analytic Press, 2000. 304 p.